

Reactienota ontwerpbestemmingsplan Regelstation Akkrum Oost

Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan voor het realiseren van een nieuw regelstation in Akkrum heeft met ingang van 24 februari 2023 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Tijdens deze periode bestond de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling een zienswijze in te dienen. Eén en ander is op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt door middel van een publicatie in de Heerenveense Courant op 23 februari 2023 alsmede in het Gemeenteblad en op de website van de gemeente.

Zienswijzen

Tijdens de periode dat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage heeft gelegen zijn in totaal 4 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn ingediend door:

- [...] Nes, online op 07-02-2023
- [...] Akkrum, online op 04-04-2023
- [...] Nes, online op 04-04-2023
- [...] Akkrum, per brief ontvangen op 06-04-2023

Inhoud zienswijzen en de antwoorden daarop

De onderwerpen die aangevoerd worden in de verschillende zienswijzen zijn in grote mate gelijk. Daarom wordt de beantwoording van de zienswijzen per onderwerp gedaan, waarbij telkens de strekking van de verschillende zienswijzen wordt weergegeven.

1. Start werkzaamheden

Er is al gestart met verschillende werkzaamheden op het perceel, terwijl het bestemmingsplan nog niet onherroepelijk is. Een "normale" burger moet wachten met bouwen totdat de vergunning gegeven is. Een groot bedrijf mag er blijkbaar gewoon van uitgaan dat de vergunning gegeven wordt. De burger wordt niet serieus genomen, aangezien er gestart is met werkzaamheden, terwijl er nog juridische mogelijkheden zijn om iets van het plan te vinden. Als in de procedures de bezwaren gegrond verklaard maar staan we voor een voldongen feit: het verdeelstation staat er al bijna. Het zou de gemeente sieren om de werkzaamheden stop te zetten totdat de afgesproken procedures zijn afgerond.

Antwoord:

Liander heeft er voor gekozen te starten met een aantal werkzaamheden, omdat er op dit moment een aannemer beschikbaar was. De werkzaamheden met betrekking tot het aanleggen van een nieuwe uitrit zijn op legale wijze uitgevoerd, de gemeente Heerenveen heeft hiervoor een omgevingsvergunning verleend. Voor het verbreden van de watergang en het aanleggen van een duiker is door het waterschap een vergunning

verleend. Echter was voor de uitvoering van deze werkzaamheden ook een omgevingsvergunning van de gemeente Heerenveen benodigd. Hetzelfde geldt voor het plaatsen van het (tijdelijke) hekwerk. Liander geeft aan niet op de hoogte te zijn van deze verplichting. De gemeente Heerenveen heeft aangegeven dat de activiteiten illegaal zijn uitgevoerd. Hierop is Liander gestopt met het uitvoeren van werkzaamheden. Daarnaast is Liander gewaarschuwd dat als er opnieuw illegaal werkzaamheden worden uitgevoerd, er een officieel handhavingstraject opgestart zal worden.

2. Locatiekeuze en landschappelijke inpassing

Er zijn 7 locaties onderzocht voor een nieuwe locatie voor het regelstation. De motivering van de keuze voor de locatie ontbreekt, ook ontbreekt een motivering waarom andere locaties niet geschikt zouden zijn, dit geldt voornamelijk voor de locaties 6 en 7. De locaties 6 en 7 zouden geschikter zijn voor het regelstation, aangezien deze locaties op een landschappelijk minder kwetsbare plek liggen achter het industrieterrein. Daar is al sprake van bedrijfsmatige bebouwing, zichtlijnen worden niet verstoord en het is bovenal niet de toegangsweg naar onze dorpen. De mogelijke meerkosten die langere verbindingen met zich meebrengen om het voedingsgebied te bereiken en/of een langer proces voor de grondverwerving staan in geen verhouding tot het in lengte van jaren verstorende gebouw bij de entree van de dorpen Akkrum en Nes. Volgens het bestemmingsplan zouden locaties 3 en 4 ook geschikt zijn, maar voor Liander tot hogere kosten leiden. Waarom kan/mag dit financiële argument bij de gemeentelijke beslissingen meewegen? Het lijkt erop dat het argument 'het eenvoudigst en snelst voor Liander' de doorslag heeft gegeven.

De twee locaties die in aanmerking kwamen op het industrieterrein Akkrum waren niet te benutten omdat er al een andere bestemming voor was. Waarom kan die bestemming dan niet aangepast worden, maar kan het bestemmingsplan "Buitengebied" wel aangepast worden?

De gekozen locatie is niet geschikt. Het gebouw tast het open landschap aan. Waarom is de mogelijkheid om het regelstation onder maaiveld te realiseren niet voorgelegd aan Liander? Het gewenste gebouw is het eerste wat mensen zien als afslag 13 van de A32 wordt genomen, om naar Akkrum/Nes en Aldeboarn te gaan. Dit betreft een aanslag op de ambitie van Fryslân om de leefomgeving leefbaar te houden. Daarnaast wordt onevenredig afbreuk gedaan aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van het dorpsgezicht, de open zichtlijnen worden verstoord. Een gebouw van dit formaat is niet passend op deze locatie, een dergelijk gebouw met deze omvang en deze functie past beter op een industrieterrein. Toen de brede school destijds werd ontworpen werd nadrukkelijk gekeken naar het ontwerp. Dit ontwerp moest in alle opzichten passen in het landschap. Daarom is destijds gekozen voor de vorm lijkend op een boerderij/schuur. De toentertijd door de gemeente gehanteerde "waarde" van het landschappelijke zicht is kennelijk losgelaten. De verschijningsvorm van het regelstation op de geprojecteerde locatie verhoudt zich niet tot de open en aantrekkelijke entree van Akkrum en Nes. Deze openheid zou in gehandhaafd moeten blijven en "verrommeling" zou moeten worden voorkomen.

Ook het voornemen om het gebouw aan het zicht te onttrekken is geen oplossing. Het landschap wordt gekenmerkt door open ruimtes, wijds uitzicht met boerderijen die met bomen zijn omringd. Verder zijn de lange verticale lijnen kenmerkend voor ons landschap bij Akkrum/Nes. Het voornemen om het verdeelstation zo aan te kleden dat het landschappelijk verantwoord is, is niet uitvoerbaar. Een gebouw van dit formaat omzomen met bomen en struiken leidt tot een niet passend mini-bosje midden in een open landschap.

Het ruimtelijke inpassingsplan is niet voldoende, met de voorgestelde beplanting wordt het gebouw niet aan het oog onttrokken. De voorgestelde soorten halen de hoogte van 6

meter niet. Slechts 2 voorgestelde soorten zouden deze hoogte kunnen bereiken, echter duurt dit bij aanplant van jonge exemplaren minimaal 20 jaar. Er moeten bomen aangeplant worden, die vanaf de aanplant al de hoogte van het gebouw hebben, zodat het regelstation door het gebladerte in voorjaar, zomer en najaar hierachter schuilgaat. Een andere mogelijkheid kan zijn om een hoog hekwerk te plaatsen en daartegen aan groenblijvende klimop te laten groeien met daar tussendoor verweven bijvoorbeeld een in de zomer bloeiende clematis o.i.d.

Antwoord:

In het huidige regelstation van Akkrum worden momenteel hoge spanningen in het elektriciteitsnetwerk veroorzaakt doordat er veel duurzame energie terug geleverd wordt. Deze hoge spanningen liggen op een kritiek punt en bij verdere toename kan dit tot spanningsklachten in het voorzieningsgebied van regelstation Akkrum leiden. Akkrum zit 'op slot', op dit moment kunnen al geen nieuwe aansluitingen voor bedrijven die op grotere schaal energie willen terug leveren aan het net worden gerealiseerd. Omdat uitbreiding op de huidige locatie niet mogelijk is en het nieuwe regelstation gerealiseerd en in bedrijf dient te zijn voordat het bestaande station weggehaald kan worden, is een nieuwe locatie nodig. Het vinden van een geschikte locatie is een complexe opgave omdat een regelstation zowel boven- als ondergronds om ruimtebeslag vraagt. Hiervoor is op basis van verschillende randvoorwaarden een zoekgebied geformuleerd.

Een belangrijke randvoorwaarde is dat het regelstation centraal gelegen is in het voedingsgebied i.v.m. met de lengte van de kabels. Daarnaast geniet het de voorkeur van Liander dat de nieuwe locatie zo dicht mogelijk bij het huidige regelstation wordt gesitueerd, omdat deze centraal gelegen is in het voedingsgebied. Als het nieuwe regelstation ver weg zit van het voedingsgebied, leidt dat ertoe dat er langere verbindingen gelegd moeten worden om het voedingsgebied te bereiken. Een extra aandachtspunt in Akkrum is de aanwezigheid van het spoor. Bestaande regelgeving geeft de verplichting om voldoende afstand te houden tot het spoor.

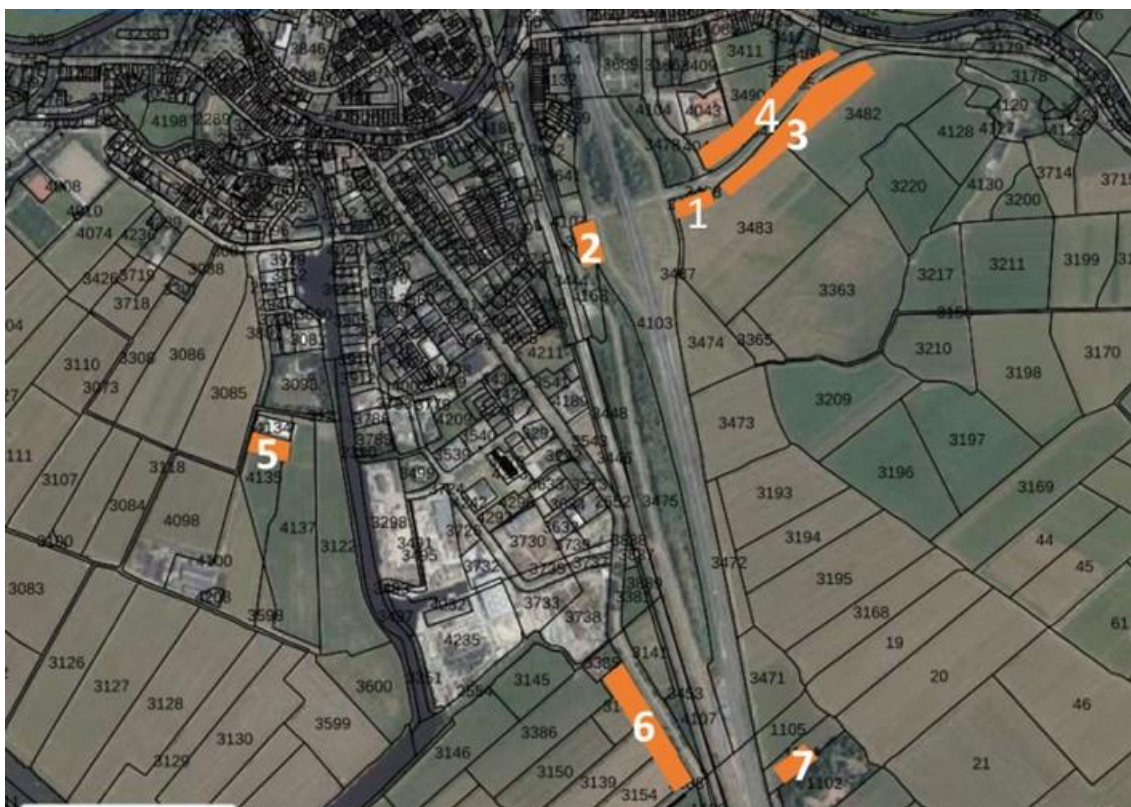
Bij de keuze van locatieopties voor het nieuwe regelstation binnen het zoekgebied zijn door Liander de volgende beoordelingscriteria gehanteerd:

- Ruimtebeslag/centrale ligging in het zoekgebied
- Bovengrondse bereikbaarheid
- Ondergrondse bereikbaarheid
- Omgevingsaspecten (bijv. afstand tot woningen, natuur, bodemverontreiniging, etc.)

In eerste instantie kwamen er twee locaties in aanmerking op het industrieterrein in Akkrum. Het bleek dat deze locaties niet te benutten waren omdat deze al verkocht waren. Zodoende is binnen de zoekgebieden gekeken naar mogelijke locaties buiten het industrieterrein.

De locatie dient op voldoende afstand van gevoelige bestemmingen zoals woningen te zijn gelegen. De locatie dient vrij te zijn van bebouwing en er moeten er geen belemmeringen zijn zoals onder andere beschermd natuurgebied, hoge archeologische of aardkundige waarden of vrijwaringszones van dijken. Het heeft de voorkeur om het station nabij bestaande openbare wegen te realiseren in verband met bereikbaarheid voor zwaar materieel en de bereikbaarheid voor ondergrondse infrastructuur (inkomende en afgaande kabels). Dan dient er ook nog overeenstemming te worden verkregen met de grondeigenaar. En er dient ongeveer 3.000 m² ruimte beschikbaar te zijn (ca. 53 bij 52 m).

Dit heeft geresulteerd in 7 mogelijke locaties (zie onderstaande afbeelding). Al deze locaties liggen buiten bestaand bebouwd gebied en er is een wijziging van het bestemmingsplan nodig.

Afbeelding: afgewogen locaties

In overleg tussen Liander en de gemeente is de keuze gevallen op locatie 1 tegen de A32 aan. Deze locatie ligt dicht bij de huidige locatie, ligt voldoende centraal in het zoekgebied en er is ruimte voor uitbreiding in de toekomst. Ook is de locatie goed bereikbaar met ondergrondse kabelinfrastructuren en ook kan het station bovengronds relatief eenvoudig worden ontsloten (voor de bouw en het onderhoud). De overige locaties zijn afgefallen. Onderstaand wordt er per locatie toegelicht met welke reden deze locaties zijn afgefallen.

Locatie 2:

- De locatie is buiten de grenzen van het zoekgebied gelegen, aangezien er afdoende afstand moet zijn vanaf de door het gebied heen lopende spoorweg vanaf het transformatorstation en de nog te realiseren kabels.
- Het perceel is te klein om uitbreidingen in de toekomst te realiseren.
- De locatie is lastig bereikbaar met kabelinfrastructuren, aangezien de op- en afgaande kabels (17 stuks) onder de snelweg geboord moeten worden. Op het perceel is te beperkt ruimte voor het weggemen van deze kabels, aangezien deze onder de snelweg heen geboord moeten worden, waardoor veel in- en uittredepunten van boringen op het perceel gerealiseerd moeten worden. De in- en uittredepunten van gestuurde boringen maken het aansluiten van nieuwe klanten na realisatie van het regelstation onmogelijk, omdat in- en uittredepunten van boringen veel ruimte in beslag nemen.
- Daarnaast is de ruimte beperkt voor de aanleg van kabels door een watergang die rondom het perceel aanwezig is, een nabijgelegen spoorweg en een snelweg (de locatie ligt hier tussenin).

Locatie 3 en 4:

- De gemeente heeft tijdens het overleg met Liander aangegeven dat locatie 1 meer de voorkeur heeft ten opzichte van locatie 3 en 4, aangezien locatie 3 en 4 ten opzichte van locatie 1 meer in het open gebied liggen.

Locatie 5:

- De locatie is lastig bereikbaar met kabelinfrastructuren, aangezien de op- en afgaande kabels (17 stuks) onder een watergang, industrieterrein en een woonwijk heen aangelegd moeten worden (middels gestuurde boringen en open ontgraving).

Locatie 6:

- De locatie is lastig bereikbaar met kabelinfrastructuren, aangezien de op- en afgaande kabels (17 stuks) onder de snelweg heen geboord moeten worden.
- Doordat deze locatie dichtbij het spoor gelegen is wordt het moeilijker om nog extra kabels voor toekomstige aansluitingen te realiseren.
- Gezien de ligging van deze locatie (erg zuidelijk ten opzichte van het zwaartepunt van de energievraag in het centrale deel van Akkrum en het noordelijke gebied) worden de aanlegkosten van kabels duurder ten opzichte van de wat noordelijker gelegen locatie

Locatie 7:

- Er is te weinig bestaande infrastructuur aanwezig om de locatie goed te bereiken (ten behoeve van bouw, onderhoud en uitbreiding). Hierbij moeten nieuwe wegen aangelegd worden naar het station in een open buitengebied
- Gezien de ligging van deze locatie (erg zuidelijk ten opzichte van het zwaartepunt van de energievraag in het centrale deel van Akkrum en het noordelijke gebied) worden de aanlegkosten van kabels duurder ten opzichte van de wat noordelijker gelegen locaties.

In één van de zienswijzen werd de vraag aan de orde gesteld waarom niet aan Liander is voorgelegd om het regelstation onder het maaiveld te realiseren. Het bouwen van ondergrondse stations is niet mogelijk, aangezien er hier sprake is van elektrische installaties die niet met water in contact kunnen/mogen komen. Dit is dus geen optie.

Voor de inpassing van het nieuwe regelstation is een voorstel gemaakt dat is toegevoegd in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is door middel van regels geborgd dat het inpassingsplan ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd en daarnaast in stand wordt gehouden. Over de inpassing is meerdere malen overleg geweest tussen de gemeente Heerenveen en de provincie Fryslân. De provincie heeft aangegeven te begrijpen dat gekozen is voor locatie 1 en hiermee ingestemd. Daarnaast heeft de provincie ook ingestemd met het landschappelijk inpassingsplan, zoals in het bestemmingsplan is opgenomen.

Zoals eerder is aangegeven, is de betreffende locatie voortgekomen uit een uitgebreide locatiestudie. Uit deze studie bleek dat alleen de opties 1, 3 en 4 reële opties zijn. Ruimtelijk gezien wordt dit zoekgebied grotendeels gekenmerkt door het open landschap. De snelweg en de weg richting Aldeboarn vormen een heldere scheiding tussen het bebouwde gebied en het open veenweidegebied. Er is daarom uiteindelijk gekozen om de locatie te koppelen aan de infrastructuur (snelweg A32) en het landschappelijk in te passen, waardoor deze locatie de minste impact heeft op de directe omgeving en omwonenden. Daarbij is vanaf de snelweg is zo veel mogelijk rekening gehouden met het zicht op het schoolgebouw van Akkrum. De groenstructuur (het bosje) welke aan de noordkant van de Nije Boarnsterdyk aanwezig is, wordt als verlengstuk doorgezet als landschappelijke inpassing rondom het regelstation. De grootte van de bebouwing hangt samen met het type regelstation dat hier geplaatst wordt. Dit zijn technische afmetingen waar niet van af kan worden geweken. Qua uiterlijke verschijningsvorm is ingezet een ingetogen gebouw wat door landschappelijke inpassing (grotendeels) aan het zicht wordt onttrokken. De technische uitstraling van het regelstation sluit aan op het technisch karakter van de snelweg.

De verschillende soorten beplanting staan in wildverband in een groenstrook van minimaal 8 meter breed. Het sortiment zoals dat in het bestemmingsplan is opgenomen bevat meerdere soorten die de hoogte van het gebouw bereiken en daarmee voor een groene inpassing zorgen. Deze hoogte wordt binnen ca 15 jaar bereikt, door sommige soorten al eerder. Het betreft inheemse soorten met diverse vormen en hoogten die zorgen voor een dichte beplanting. Aanplanten in een zodanige maat dat deze direct de hoogte van het gebouw hebben is niet haalbaar maar ook niet bevorderlijk voor de groei. Het risico van uitval is kleiner bij kleiner sortiment. Het sortiment beplanting betreft soorten die in het landschap passen, waardoor het beeld overeenkomt met natuurlijke beplanting/bosjes in de directe omgeving. Het aanbrengen van een hekwerk met klimop geeft een afwijkend beeld en sluit niet aan bij landschappelijk gewenste beplanting. Volledig aan het zicht ontnemen is vanwege de lagere ligging t.o.v. de A32 en afritten niet mogelijk.

3. Overig

De verkeerssituatie vanaf afrit 13 van de A32 op de Nije Boarnsterdyk (N392) zal door het plan verslechteren. De bebouwing met daaromheen de beplanting die nodig is voor landschappelijke inpassing zijn geprojecteerd tot enkele meters van de weg. Hierdoor is er een sterk verminderd zicht op het verkeer afkomstig vanuit oostelijke richting.

In de toelichting bij het bestemmingsplan wordt alleen de hoogte van het bouwwerk (max. 5m) vermeld. Waarom is het grondoppervlak niet vermeld? In de informatie die via de pers aan de omwonenden is gedeeld en mede door het gebruik van het woord "transformatorhuisje", is het beeld ontstaan dat het een klein bouwwerk betreft. Het regelstation wordt 38 X 8 X 6 meter, een groot bouwwerk van ruim 1500m³, met een uitbreidingsmogelijkheid tot 1900m³.

Het bestemmingsplan wordt op deze locatie aangepast om het nieuwe regelstation mogelijk te maken. Bestemmingsplannen kunnen dus aangepast worden, dit betekent dat naast dit plan ook windmolens en zonneweiden direct in de buurt mogelijk gemaakt kunnen worden.

Antwoord:

De N392 is een provinciale weg, het verkeer op deze weg heeft voorrang op het verkeer komend vanaf de afrit van de A32 en het verkeer komend vanaf De Stringen. Het verkeer op de afrit is daarom op dit moment al gedwongen om flink vaart te verminderen. Daarnaast zal het verkeer gedwongen worden om goed naar links en rechts te kijken. Ook al zal door het regelstation het zicht in oostelijke richting verminderd worden, door de bestaande weginrichting bestaat geen risico op gevaarlijke situaties.

In de regels van het bestemmingsplan is een maximum bouwhoogte opgenomen. Daarnaast is opgenomen dat maximaal 25% van het bestemmingsvlak 'Bedrijf – nutsvoorzieningen' bebouwd mag worden. Hiermee is gewaarborgd dat niet het gehele perceel bebouwd mag worden. In de brief die verspreid is onder omwonenden en die gedeeld is met plaatselijk belang is niet over een 'transformatorhuisje' gesproken. In de brief is duidelijk aangegeven dat het gaat om een regelstation. Dat het regelstation enige oppervlakte in beslag zou nemen blijkt ook uit de afbeelding die in de brief verwerkt is.

Het bestemmingsplan wordt aangepast om het nieuwe regelstation mogelijk te maken, aangezien de bouw van het regelstation niet past binnen de regels van het huidige bestemmingsplan. Een bestemmingsplan kan altijd worden aangepast, mits het nieuwe bestemmingsplan voldoet aan 'een goede ruimtelijke ordening'. De mogelijkheid bestaat daarom ook om een bestemming te wijzigen om bijvoorbeeld een zonneweide mogelijk te maken. Ontwikkelingen zoals een zonneweide of windmolens zijn echter niet zomaar

mogelijk, er moet overeenstemming zijn met gemeentelijke, maar vooral ook met provinciale regelgeving. De regels omtrent windmolens zijn zeer streng en ook voor de aanleg van een zonneweide moet aan steeds meer regels worden voldaan.